

ΕΡΜΟΓΛΥΦΕΙΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΟΣΣΟΥ.

(Γ' φυλλάδ. ΡΑΓ'. σελ. 355.)

— 0 —

Ἰδομεν τετελεσμένην καὶ τὴν προτομὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου εἰς τὸ Ἑρμογλυφεῖον τοῦ Ἰωάννου Κόσσου. Ἄν τὸ ὄνομα μόνον τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ μεγάλου ἀγώνος συγκινεῖ πᾶσαν ἑλληνικὴν καρδίαν, ὅποιους ἄρα παλμοὺς διεγείρει εἰς αὐτήν, καὶ

μελανὴν τοῦ ἱερολογίτου ζολὴν καὶ τὰ σύμβολα τοῦ θανάτου, ἐφάνη εἰς ἡμᾶς ἐτοιμαζόμενος ν' ἀνοίξῃ τὸ στόμα ἵνα καταναθεματίσῃ τοὺς στερήσαντας αὐτὸν τῆς δόξης τοῦ νὰ πύσῃ ἡρωϊκῶς εἰς μάχην, καὶ νὰ διαβεβαιώσῃ τὰς σκιὰς τῶν ἀποθανόντων ὑπὲρ πατρίδος, ὅτι εἰς μικροῦ καιροῦ διάστημα θέλει ἀνιγρῆθῃ ἐρόπαιον δόξης εἰς διαγωνισμὸν αὐτῶν (*).

Τὰ αἰσθήματα ταῦτα ἡσθάνετο βεβαίως καὶ ὁ Ἑρμογλύφος Ἰωάννης Κόσπος ὅτε ἐφιλοτέχνει τὴν προτομὴν οὐδὲ ἦτο δυνατόν νὰ μεταδώτῃ εἰς αὐτὴν τὴν ζωνρότητα καὶ τοιαύτην ἐκφρασιν, ἂν ὁ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ.

ὅποιος ἀναμνήτεις ἀνακαλεῖ ἡ θέα τῆς φιλτάτης εἰκόνης τοῦ πατριώτου, ὅστις ὑπέγραψε τὰς ἐνθουσιώδεις προκηρύξεις τοῦ Φεβρουαρίου, καὶ ἐξεργάσθη τὴν τρομερὰν ἐκείνην κατάραν, ἣν μόνον καρδίᾳ καταφλεγόμενη ὑπὸ ἀσθέντου ἀλλ' ἀποτυχόντος πατριωτισμοῦ ἐδύνατο ν' αὐτοσχεδιάσῃ;

Τοιαῦτα αἰσθήματα κατέλαβον ἐκ νέου ἡμᾶς ὅτε εὐρέθημεν ἀπέναντι τῆς προτομῆς. Ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, τὸ ἦθος ἔχων μεγαλοπρεπὲς καὶ στρατιωτικόν, τὸ μέτωπον ἱλαρὸν μὲν ἀλλ' ἐμφαίνον μερίμνας, τὴν κεφαλὴν λιπότριχα καὶ εὐρεῖαν, ὥσανεὶ ἀνακυκλοῦσαν μεγάλα περὶ τῆς πατρίδος, καὶ φέρων τὴν

ἐξεικονιζόμενος, ἀνιστάμενος, οὕτως εἰπεῖν, δὴν μετέ-

(*) Περὶ τῆς κατὰ τὴν Δακίαν ἐκστρατείας τοῦ ἀξιόμου Ἀ. Ὑψηλάντου καὶ τῶν ἄλλων ἐκεῖ συμβάντων τὸ 1821 ἔτος, ἔγραψε σύντομον μὲν ἀλλ' ἀκριβὴ καὶ βεβαίως ἀξίον ἐναγνώσεως πραγματεῖαν ὁ ἐκ Πελοποννήσου Ἠλίας Φωτεινός, λιθογραφήσας αὐτὴν ἐν τεύχει καὶ δημοσιεύσας ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «Οἱ ἄθλοι τῆς ἐν Βλαχίᾳ Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως τὸ 1821 ἔτος. Ἐν Λειψίᾳ τῆς Σαξωνίας 1846». Ἡ ἐν σελίδι 73 περιγραφομένη τελετὴ τῆς κατὰ τὴν 27 Μαρτίου ἐναγνώσεως τῆς Σημαίας, ἥ ἐν σελ. 168 ἐξιστόρησις τῶν κατὰ τὸν ἥρωα Παπᾶ Σέρβου, καὶ ἄλλαι λεπτομέρειαι, ἥθελον ἴσως μείναι ἄγνωστοι ἄνευ τοῦ ἀξιόπιστου τούτου πονήματος.

δίδεν εἰς τὸν φιλόπατριν καὶ ἐπιτήδειον τεχνίτην τὸν ἐνθουσιασμόν του (*).

ΤΑ ΠΕΡΙΛΗΠΤΑ.

(Συνέχεια. Ἰδε φυλλάδι. ΡΑΓ.)

—ο—

Ὁ Γροσσπτείν διετρεφίετο ἀνυπερόνως τὸν βαλάντον του ἥτο δὲ σύννους καὶ τὸ βλέμμα του ἐγίνετο ἐνίοτε ἀγριωπὸν. Καὶ ποτὲ μὲν ἐβαδίζε γοργώτερον, ποτὲ δὲ ἀνέστελλε τὸ βῆμα κατὰ λόγον τῶν σκέψεων του.

— Συνέλαβαν ἐπιθύρῃ, τὸν Λουδολφον! τὸν ἐκλείπουν εἰς τὴν φυλακὴν... Καὶ ἂν τὰ εἶπῃ ὅλα! Ναὶ μὲν δὲν ἔχει συμφέρον νὰ μὲ κατηγορήτῃ, καὶ νὰ μὲ ἐξοντώσῃ... ἀλλ' ἐνείκως ὁ διαβολο-φρεδερίκος! Ὁ ἐκσπρόρος! ποῖος εἶναι; πόθεν ἔρχεται; πῶς τὰ ἐμαίεν;...

Ἐν τῷ μεταξύ τούτῳ ἤνοιξεν ἡ μικρὰ θύρα τοῦ δωματίου, καὶ εἰσῆλθεν ὑπηρέτης, ἐκεῖνος ὅστις εἶχε καλέσει ἐκ μέρους τῆς Κ. Ζέφτ τὸν φρεδερίκον.

— Ἀ! σὺ εἶσαι, φράνς; τί θέλεις;

— Εἰδοποίησα, Κ. βαρόνε, τὸν Κ. Νεύβεργ περὶ τῆς συνεντεύξεως, τὴν ὁποῖαν ἡ Κυρία ἐμαίε νὰ λαβῇ μετ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ κυρία δὲν ἐνόμισε καλὸν νὰ μὲ ἐπάρῃ μαζὶ τῆς.

— Διαβόλε! ἀνέκραξεν ὁ βαρόνος.

— Ἀνεχώρησα λοιπὸν ὅταν σχεδὸν ἀνεχώρησε καὶ τὸ ὄχημα, καὶ τρέξας ἔρθασα ἐγκαίρως καὶ εἶδα τὴν Κυρίαν, καὶ τὸν Κ. Νεύβεργ ἐλθόντα. Συνωμίλησαν πολλὴν ὥραν, καὶ ἐπεὶ ἐναγγλίσαντες ἀπεχαιρέτισάντην.

— Καὶ ἐπειτα;

— Ἐπειτα ἀνέβησαν εἰς τὰς ἀμάξας των, καὶ ἡ Κυρία ἐπέστρεψε μόνη εἰς τὸ Παλάτιον, καὶ ἐπέραςε τὴν ἐσπέραν τῆς μετ' αὐτὴν δοῦκα. Μετὰ ταῦτα δὲν ἦκουσα πλέον τίποτε.

— Καλὰ!

Καὶ πλησιάζας εἰς τὸ γραφεῖόν του ἔγραψέ τινας λέξεις, καὶ δοῦς τὸ χαρτίον εἰς τὸν ὑπηρέτην,

— Παρουσίασε, εἶπε, τοῦτο εἰς τὸν ταμίαν μου, καὶ ἐπίστρεψε.

— Εὐχαριστῶ, ἐξοχώτατε.

Ὅτε δὲ ἔμεινε μόνος ὁ βαρόνος, ἀνέκραξεν ὡς βρυχώμενος.

— Ἀ! ἐνταμιώθησαν, εἶναι σύμφωνοι;... Καὶ ἡ Ἀμαλία μὲ λέγει ὅς ἐναντίας... Νὺξ ἀπατά

(*) Ὡς εἶπομεν καὶ ἐν τῷ προλαβόντι ἄρθρῳ περὶ τοῦ Ἑρμογλυφίου τοῦ Ἰω. Κότσου, τὰ ξυλογραφήματα μόλις περιστάνουσι τὴν τελειότητα τοῦ πρωτοτύπου, οὐχὶ δι' ἑλλείψιν τοῦ ξυλογράφου, ἀλλὰ δι' ἑλλείψιν ἰδιαιτέρου ἐκτοπωτοῦ. Ἐν τῇ δουρικῇ Βυρῳπῇ μισθοῦται ἐπίτηδες τεχνίτης, ἔχων ἰδίαν τῆς ξυγραφικῆς, διὰ τὴν ἐκτόπωσιν τῶν εἰκόνων· ἀλλὰ τὰ ἡμέτερα μικρὰ εἶσι, καὶ ἡ χορηγούμενη ὑπὸ τῶν φιλογενῶν ἐπικουρία μικροτέρα καὶ ἀνεπαρκής.

λοιπὸν, καὶ μὲ ἀφίνει χάριν τοῦ νεήλυδος ἐκείνου. Πῶς νὰ ξεκάμω τὸν...

Καὶ ἐκρούσθη ἐκ νέου ἡ θύρα· ἀνοίξας δὲ αὐτὴν ὁ βαρόνος ἶδε νέαν γυναῖκα.

— Σὺ εἶσαι, Ματθίλδη; Εὐγέ σου, κόρη μου, τί νέα;

Ἡ Ματθίλδη ἐρρίνετο τεταραγμένη.

— Πολλὰ, Κ. βαρόνε.

— Πολλὰ;

— Ἐσυντρόφευσα γῆς τὸ ἐσπέρας τὴν Κυρίαν εἰς περίπατον εἰς τὸν κήπον...

— Ὅπου ὑπῆρξε νὰ εἶδῃ τὸν Κ. Νεύβεργ, ὑπέλαβεν ἀταράχως ὁ Γροσσπτείν· ἐτυμώνησαν, ἐνηγκαλίσθησαν... καὶ ἐπειτα;

Ἡ Ματθίλδη ἔμεινεν ἐκθαμβος.

— Ἀληθινὰ, Κ. βαρόνε, ἔχετε ὀρθὰς πληροφορίας. Καὶ ὅμως ἤκην μόνη μετ' αὐτὴν Κυρίαν... καὶ... παραδοξὸν! πῶς ἐμάθετε τόσον καλά τὰ διατρέξαντα; Ἀλλὰ ἤξευρετε καὶ ὅτι ἡ Κυρία ἐπροσκάλεσε τὸν Κ. Νεύβεργ νὰ ἔλθῃ εἰς τὸν κοιτῶνά της ἀπόψε τὰ μεσάνυχτα;

— Τὰ μεσάνυχτα! καὶ ἂν ὁ δούξ;...

— Ἡ Κυρία ὑποκρίνεται τὴν ἀρρώστον διὰ νὰ μὴ τὸν συνοδεύσῃ ὁ δὲ Κ. Νεύβεργ ἔχει ἀντικλειδιά.

— Ἀ! ἂ!... λοιπὸν τὰ ἐτυμώνησαν! Ὁ Κ. Νεύβεργ λαμβάνει τὸν τόπον τοῦ Λουδολφου... Διαβόλε! δὲν ἐπερίμενε πολὺν καιρὸν... Εὐχαριστῶ, καλὴ μου Ματθίλδη! Λάβε τοῦτο, καὶ ἐπίστρεψε. — Δὲν πρέπει νὰ χάνω καιρὸν, ἀνέκραξεν, ὅτε ἔμεινε μόνος· ὁ βεελζεβούλ αὐτὸς δὲν χωρατεύει, καὶ θεὸς γινώσκει πῶς θὰ σταλῇ Ἐτελείωσεν! εἴτε ἐροδέρισεν εἴτε ἐκέρδητε τὴν Ἀμαλίαν, δὲν ἠμπορῶ πλέον νὰ ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς αὐτήν... τοῦ λοιποῦ ἐνωμένη μετ' ἐκείνων θὰ εἶναι ἐναντία μου.

Καὶ ἐχειρονόμησε χειρονομίαν τρομεράν, τῆς ὁποίας τὴν ἐννοίαν συνεπλήρωσε τὸ ἀγριὸν βλέμμα του.

— Λοιπὸν, ἐξηκολούητεν, ἔρχεται ἀπόψε... τὰ μεσάνυχτα! Ἄν κατορθώσω ἐκείνην τὴν στιγμὴν... ἀλλὰ, διαβόλε!... πρό τιμῶν ἡμερῶν τρέχουν κατὰπιν τοῦ τρεῖς ἢ τέσσαρες μαθηταὶ μαχαιροβγάλται. Ἀπόψε ἴσως θὰ ἔχῃ καὶ περισσοτέρους... καὶ ἂν ἀποτύγῃ ἡ ἐνέδρα μου! ἀλλοίμονον... τόσον χειρότερα! ἡ Ἀμαλία μὲ προδίδει... λοιπὸν ἂς χαθῶν καὶ οἱ δύο.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐσήμανε τὸν κώδωνα.

— Βερνέλ! ὑπάγω εἰς τοῦ δουκὸς.

Μόλις ἤκουσε τὰς πρώτας λέξεις τοῦ βαρόνου ὁ δούξ καὶ ἀνασχιστήσας.

— Τί μὲ λέγεις, ἀνέκραξε, Γροσσπτείν; δὲν εἶναι δυνατόν.

— Ὑψηλότατε, μὲ βλέπετε τρέμοντα· ἀλλ' ἐνόμισα χρεὸς μου νὰ σὰς προειδοποιήσω.

(Ἐπεται συνέχεια)